

PERSMEDEDELING

18 juli 2017

Stuurgroep leefmilieukwaliteit in Genk-Zuid

Vandaag vond de stuurgroep leefmilieukwaliteit Genk-Zuid plaats waarin de betrokken gemeenten, provincie Limburg, Vlaamse overheidsdiensten en het lokale bedrijfsleven zetelen. De Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) stelde de nieuwe meetresultaten lucht voor. Het Agentschap Zorg en Gezondheid (AZG) maakte een inschatting van de betekenis van de meetresultaten voor de gezondheid van de omwonenden van het industriegebied.

Hoe zit het met de luchtkwaliteit in 2017?

Zware metalen

In de periode augustus 2016 – juli 2017 lag het gemiddelde voor nikkel (19 ng/m^3) onder de Europese streefwaarde van 20 ng/m^3 . In 2017 is er opnieuw een stijging van de nikkelconcentraties op de meetplaats in de E. Fabrylaan op een moment van stijgende productievolumes bij het bedrijf Aperam. De gemiddelden van chroom en mangaan in Genk blijven verhoogd ten opzichte van de andere Vlaamse meetplaatsen. Voor chroom en mangaan zijn er geen Europese streefwaarden.

Uit een indicatieve toetsing blijkt dat het gemiddelde van kwik ($6,5 \text{ ng/m}^3$) in de eerste 9 maanden van 2017 ver onder de advieswaarde (1.000 ng/m^3) gedefinieerd door de Wereldgezondheidsorganisatie (WGO) lag.

Andere parameters

De VMM voert **dioxine**- en **PCB**-depositiemetingen uit in de Swinnenweyerweg (industriezone) en in de dichtstbijzijnde woonzone, met name in het meest zuidelijke deel van Langerlo in de Loskaaistraat. Eén van de vijf gekende maandstalen van 2017 in de woonzone lag hoger dan de maandgemiddelde drempelwaarde. Deze drempelwaarden zijn niet opgenomen in de Vlaamse wetgeving. De VMM gebruikt de drempelwaarden om aan te geven/in te schatten welke regio's opvolging verdienen. De verontreiniging is het hoogst in de industriezone zelf, vlak bij een schrootbedrijf. Aangezien er op deze locatie geen link met de voedselketen is, gebeurt er op deze locatie geen toetsing aan de drempelwaarden.

Vanaf 2009 meet de VMM de concentraties aan **vluchtige organische stoffen** zoals **tolueen** in de Mondeolaan. In de eerste 5 maanden van 2017 was er geen overschrijding van de WGO-advieswaarden voor tolueen. Voor tolueen is er, sinds de start van de metingen, zowel voor het gemiddelde als voor de piekwaarden, een daling in functie van de tijd. Voor **benzeen** werden de Europese grenswaarde en VLAREM-grenswaarde niet overschreden.

Omdat de **stikstofdioxide**- en **zwaveldioxide**concentraties laag zijn en de normen gerespecteerd worden, werden deze metingen begin 2017 stopgezet.

De VMM meet **fijn stof** (PM_{10} en $\text{PM}_{2,5}$) in Diepenbeek. Ook voor fijn stof voldeden alle gemeten concentraties

aan de Europese grenswaarden. De WGO-advieswaarde voor de daggemiddelde PM₁₀-concentratie werd voor het eerst gehaald in 2016, maar werd in de periode januari – september 2017 opnieuw overschreden. De overige WGO-advieswaarden voor PM₁₀ en PM_{2,5} werden ook overschreden. Dit was vergelijkbaar met de rest van Vlaanderen. Voor PM_{2,5} was er op alle meetplaatsen in Vlaanderen een overschrijding van de WGO-advieswaarden, voor PM₁₀ op bijna alle meetplaatsen.

De VMM meet **polycyclische aromatische koolwaterstoffen** in fijn stof (PM₁₀) in de Bethaniëstraat. Op deze meetplaats ligt het voorlopige jaargemiddelde (tot 1 augustus 2017) voor benzo(a)pyreen op 0,16 ng/m³ en dus ruim onder de Europese streefwaarde van 1 ng/m³. Dit jaargemiddelde is vergelijkbaar met het voorlopige jaargemiddelde van het volledige Vlaamse meetnet (0,18 ng/m³).

Hoe zit het met de impact op de gezondheid van de omwonenden?

Er blijft een verhoogd risico op gezondheidseffecten bestaan door de aanwezigheid van zware metalen in de omgevingslucht. Dit risico is het hoogst in de nabijgelegen woonzones ten noordoosten van de industriezone Genk-Zuid. De longen zijn het meest gevoelig voor blootstelling aan deze zware metalen: levenslange blootstelling aan de gemeten concentraties houdt een extra risico op longkanker in. Het AZG beoordeelt dit extra risico niet als onaanvaardbaar hoog, maar vooral de concentraties chroom en in mindere mate nikkel zijn gezondheidskundig niet verwaarloosbaar. Verdere inspanningen om de emissies te doen dalen, zeker voor zeswaardig chroom, blijven vanuit gezondheidskundig standpunt wenselijk.

De dioxine-achtige-PCB's in het meest zuidelijke deel van de woonzone Langerlo blijven een aandachtspunt. De bewoners van deze woonzone kunnen blootstelling vermijden door geen eieren van eigen kippen te eten, zoals reeds in het verleden geadviseerd.

Door het toepassen van enkele eenvoudige preventietips kunnen de risico's aanzienlijk verlagen. Deze kan je terugvinden op www.genk.be/genkzuid. Natuurlijk blijft bronopsporing en bronaanpak de belangrijkste maatregel.

Verdere acties

Mede ingegeven door de bijzondere voorwaarden opgenomen in de milieuvergunning van Aperam onderzocht het bedrijf bijkomende technische maatregelen, naast de reeds vele inspanningen die in het verleden werden geleverd, om een daling van de chroom- en nikkelconcentraties te realiseren. Het rapport over de uitgevoerde onderzoeken naar bronnen en mogelijke reductietechnieken werd tijdens de stuurgroep toegelicht. Er werd ook een overzicht gegeven van de geplande acties, inclusief de voorziene timing. Over de voortgang zal er jaarlijks gerapporteerd worden. Concreet werden bijkomende acties rond de reductie van nikkel en chroom aangehaald, waarbij deze acties voornamelijk focussen op de aanpak van diffuse emissies. We weten uit ervaring dat de aanpak van diffuse emissies moeilijker is maar het bedrijf voorziet hieromtrent toch bijkomende maatregelen met een verwachte impact. Ook de aanpak voor een verdere reductie van zeswaardig chroom werd in de studie onderzocht en hiervoor is eveneens een actieplan gestart, dat verder loopt tot 2020. In het verleden werden hieromtrent reeds de best beschikbare technieken geïmplementeerd. De verdere stappen vergen optimalisaties in het proces. De impact ervan zal in de volgende driejaarlijkse meetcampagne, eind 2019, duidelijk worden.

De stand van zaken van het dossier Stelimet werd toegelicht. Vanuit de verschillende administraties werd onderzocht welke bijkomende maatregelen konden opgelegd worden om incidenten in de toekomst te vermijden. De afdeling Handhaving heeft in dit kader aan de Deputatie een bijstelling van de milieuvorwaarden van de omgevingsvergunning gevraagd. De Deputatie besliste tot deze bijstelling. De stuurgroep werd geïnformeerd over de beroepsprocedure die het bedrijf heeft opgestart naar aanleiding van deze bijkomende voorwaarden.

Vanuit het departement Omgeving lopen de campagnes “Gezond uit eigen grond” en “Stook slim” ook in 2018 verder.

In opdracht van de stad Genk, gemeente Diepenbeek, het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid en het departement Omgeving en met financiële steun van de provincie Limburg en de Vereniging Industriëlen Genk werd een nieuwe humane biomonitoringscampagne uitgevoerd. Jongeren die geboren zijn in 2001 of 2002 en woonachtig zijn in de omgeving van Genk-Zuid konden deelnemen aan het onderzoek. In de loop van 2016 werd aan de deelnemende jongeren een bloed- en urinestaal gevraagd en werd ook gevraagd naar o.a. hun gewoonten en gezondheid. Momenteel wordt het rapport in verband met de resultaten afgewerkt. De resultaten van dit onderzoek zullen in het voorjaar van 2018 bekendgemaakt worden.

De stuurgroep Genk-Zuid blijft de situatie nauwgezet opvolgen en zorgt voor een verdere gecoördineerde aanpak.